Spesielle prosjekter

Hans Høyærverdighet*
Garland F. Byers, Jr., J.D., D.D.‡
Biskop for folkeslagene, under apostolisk oppdrag

Matthias Gerung, Babylons fall og rytteren på den hvite hesten (Åpenbaringen 18,9–24; 19,11–21), illuminasjon i Ottheinrich-bibelen, ca. 1530–1532. Bayerische Staatsbibliothek, München (Cgm 8010, fol. 302v).

Falt i det fri (public domain).

«Og ha intet å gjøre med mørkets ufruktbare gjerninger, men refs dem heller!»

Efeserbrevet 5,11 (1930-oversettelsen)

Fra det øyeblikket Kristus gav apostlene deres oppdrag og sendte dem ut i verden for å forkynne evangeliet for alle folkeslag,[1] har Kirken vært fullt engasjert i åndelig krigføring mot mørkets krefter, både i de åndelige riker[2] og fysisk over hele jorden.[3] Denne krigføringen har til tider tatt ulike former, slik som: (1) fiendens bruk av loven som våpen;[4,5] (2) falske profeter som forkynte et nytt evangelium og ikke det som er gitt oss av vår HERRE Jesus Kristus;[6] (3) falske lærdommer, kjetterier og blasfemier av alle slag;[7] (4) forfølgelsen av troende inntil døden og martyriet;[8] (5) normaliseringen av synd ved subtile midler og knep, utformet som underholdning og omhyggelig tilpasset for å nå massene;[9] (6) å distrahere de troende med trivielle ting samtidig som alt som er anstendig og hellig, blir angrepet;[10] (7) avgudsdyrkelse og tilbedelse av herskere;[11] (8) utgytelse av uskyldig blod;[12] (9) blodsutgytelse gjort til skue;[13] (10) undertrykkelse av de fattige og grådighet;[14] (11) slaveri og handel med mennesker;[15] (12) det okkulte, trolldom og spådomskunst;[16] (13) tyranni og herskere som står over loven;[17] (14) korrupsjon i Kirken;[18] (15) skisma og splittelse av legemet;[19] (16) frafall under press;[20] og andre forhold, for mange til å nevnes her, som rammet Kirken og hindret overleveringen av evangeliet.[21]

Biskopens spesielle prosjekter fører dette arbeidet videre inn i vår egen tid. Hvert prosjekt tar opp en sak som biskopen mener krever særlig oppmerksomhet fra Kirken[22] i dette øyeblikket i historien.[23] Noen skrifter, som er ordnet og arkivert under et prosjekt på dette nettstedet, er rettet til en kirke eller kirker i De ti riker alene.[24] Andre skrifter er rettet direkte til de ulike embetspersoner, selskaper, institusjoner og/eller andre personer som er involvert i saken som det spesielle prosjektet gjelder.[25] Et skrift som er rettet enten til tredjeparter utenfor kirken eller til kirkene selv, kan finnes i avdelingen Spesielle prosjekter eller i den avdelingen eller de avdelingene med skrifter som er viet de av De ti riker som berøres.

Slik biskopen har for vane, er alle skrifter nummerert fortløpende etter datoen de blir til.[26] Hvert skrift har kildebelegg, og autoritetene det bygger på, er sitert fullt ut.[27]

Prosjektene

«Loven er kongens våpen»

Hvordan loven gjøres til et våpen mot Kirken og de troende.

Globalistenes plan om verdensherredømme

Én verdensorden, og Kirkens svar.

Noter

1

«...Mig er gitt all makt i himmel og på jord; gå derfor ut og gjør alle folkeslag til disipler, idet I døper dem til Faderens og Sønnens og den Hellige Ånds navn, og lærer dem å holde alt det jeg har befalt eder. Og se, jeg er med eder alle dager inntil verdens ende!» Matteus 28,18–20 (1930-oversettelsen). «...Gå ut i all verden og forkynn evangeliet for all skapningen!» Markus 16,15 (1930-oversettelsen). «...Så står skrevet, at Messias skal lide og opstå fra de døde på den tredje dag, og at i hans navn skal omvendelse og syndenes forlatelse forkynnes for alle folkeslag, fra Jerusalem av.» Lukas 24,46–47 (1930-oversettelsen). «...Fred være med eder! Likesom Faderen har utsendt mig, sender også jeg eder.» Johannes 20,21 (1930-oversettelsen). «men I skal få kraft idet den Hellige Ånd kommer over eder, og I skal være mine vidner både i Jerusalem og i hele Judea og Samaria og like til jordens ende.» Apostlenes gjerninger 1,8 (1930-oversettelsen). «Og dette evangelium om riket skal forkynnes over hele jorderike til et vidnesbyrd for alle folkeslag, og da skal enden komme.» Matteus 24,14 (1930-oversettelsen). «Men de gikk ut og forkynte ordet allesteds, og Herren virket med og stadfestet ordet ved de tegn som fulgte med.» Markus 16,20 (1930-oversettelsen). «og hvorledes kan de forkynne uten at de blir utsendt? som skrevet er: Hvor fagre deres føtter er som forkynner fred, som bærer godt budskap!» Romerbrevet 10,15 (1930-oversettelsen).

Oldkirken

«Apostlene har forkynt evangeliet for oss fra Herren Jesus Kristus; Jesus Kristus [har gjort det] fra Gud. Kristus ble altså sendt ut av Gud, og apostlene av Kristus. Begge disse utnevnelsene skjedde altså på en ordnet måte, etter Guds vilje. Da de så hadde mottatt sine befalinger og var blitt fullt forvisset ved vår Herre Jesu Kristi oppstandelse og grunnfestet i Guds ord, med Den hellige ånds fulle visshet, gikk de ut og forkynte at Guds rike var kommet nær.» Klemens av Roma, *Første brev til korinterne*, kap. 42, i *The Ante-Nicene Fathers*, utg. av Alexander Roberts og James Donaldson, bd. 1 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885) (oversatt fra engelsk etter ANF 1).

2

«Iklæ eder Guds fulle rustning, så I kan stå eder mot djevelens listige angrep; for vi har ikke kamp mot blod og kjød, men mot makter, mot myndigheter, mot verdens herrer i dette mørke, mot ondskapens ånde-hær i himmelrummet. Ta derfor Guds fulle rustning på, så I kan gjøre motstand på den onde dag og stå efter å ha overvunnet alt.» Efeserbrevet 6,11–13 (1930-oversettelsen). «For om vi enn vandrer i kjødet, så strider vi dog ikke på kjødelig vis; for våre stridsvåben er ikke kjødelige, men mektige for Gud til å omstyrte festnings-verker, idet vi

omstyrter tankebygninger og enhver høide som reiser sig mot kunnskapen om Gud, og tar enhver tanke til fange under lydigheten mot Kristus...» 2 Korinterbrev 10,3–5 (1930-oversettelsen). «for i ham er alle ting skapt, de i himlene og de på jorden, de synlige og de usynlige, enten det så er troner eller herredømmer eller makter eller myndigheter; alt er det skapt ved ham og til ham...» Kolosserbrevet 1,16 (1930-oversettelsen). «Se, jeg sender eder som får midt iblandt ulver; vær derfor kloke som slanger og enfoldige som duer!» Matteus 10,16 (1930-oversettelsen). «Strid troens gode strid...» 1 Timoteusbrev 6,12 (1930-oversettelsen). «Lid ondt med mig som en god Kristi Jesu stridsmann! Ingen som gjør krigstjeneste, blander sig inn i livets sysler, forat han kan tekkes sin hærfører.» 2 Timoteusbrev 2,3–4 (1930-oversettelsen). «Overengelen Mikael vågde dog ikke å uttale en spottende dom dengang han trettet med djevelen om Mose legeme, men sa: Herren refse dig!» Judas brev 9 (1930-oversettelsen). «Jeg kjenner et menneske i Kristus - om han var i legemet, vet jeg ikke, eller utenfor legemet, vet jeg ikke; Gud vet det - en som for fjorten år siden blev rykket like inn i den tredje himmel. Og jeg kjenner dette menneske - om han var i legemet eller utenfor legemet, vet jeg ikke; Gud vet det - han blev rykket inn i Paradis og hørte usigelige ord, som det ikke er et menneske tillatt å tale.» 2 Korinterbrev 12,2–4 (1930-oversettelsen). (Dette viser at det finnes mange dimensjoner i åndeverdenen og i himmelrommene.) «Og forat jeg ikke skal ophøie mig av de høie åpenbarelser...» 2 Korinterbrev 12,7 (1930-oversettelsen). «Se, Herren din Gud hører himlene til og himlenes himler, jorden og alt det som er på den.» 5 Mosebok 10,14 (1930-oversettelsen). «Men bor da Gud virkelig på jorden? Se, himlene og himlenes himler rummer dig ikke; hvor meget mindre da dette hus som jeg har bygget!» 1 Kongebok 8,27 (1930-oversettelsen). «Du alene er Herren, du har gjort himlene, himlenes himler og all deres hær...» Nehemja 9,6 (1930-oversettelsen). «Lov ham, I himlenes himler og I vann som er ovenover himlene!» Salme 148,4 (1930-oversettelsen). «Men dette: Han fór op, hvad er det uten at han først fór ned til jordens lavere deler? Han som fór ned, er den samme som fór op over alle himler for å fylle alt.» Efeserbrevet 4,9–10 (1930-oversettelsen). «Lovet være Gud og vår Herre Jesu Kristi Fader, han som har velsignet oss med all åndelig velsignelse i himmelen i Kristus...» Efeserbrevet 1,3 (1930-oversettelsen). «som han viste på Kristus da han opvakte ham fra de døde og satte ham ved sin høire hånd i himmelen, over enhver makt og myndighet og velde og herredom og ethvert navn som nevnes, ikke bare i denne verden, men også i den kommende...» Efeserbrevet 1,20–21 (1930-oversettelsen). «Eftersom vi da har en stor yppersteprest, som er gått gjennem himlene, Jesus, Guds Sønn, så la oss holde fast ved bekjennelsen.» Hebreerbrevet 4,14 (1930-oversettelsen).

Oldkirken

«Vær da omhyggelige med ofte å komme sammen for å takke Gud og forkynne Hans pris. For når dere ofte samles på samme sted, blir Satans makter tilintetgjort...» Ignatius av Antiokia, *Brev til efeserne*, kap. 13, i *The Ante-Nicene Fathers*, utg. av Alexander Roberts og James Donaldson, bd. 1 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885) (oversatt fra engelsk etter ANF 1).

3

«Og Herren sa til Satan: Hvor kommer du fra? Satan svarte Herren: Jeg har faret og flakket omkring på jorden.» Job 1,7 (1930-oversettelsen). «Så gikk Satan bort fra Herrens åsyn, og han slo Job med onde bylder fra fotsålen til issen.» Job 2,7 (1930-oversettelsen). «Men Satan stod op imot Israel og egget David til å telle Israel.» 1 Krønikebok 21,1 (1930-oversettelsen). «Så lot han mig se Josva, ypperstepresten, som stod for Herrens engels åsyn, og Satan som stod ved hans høire side for å anklage ham.» Sakarja 3,1 (1930-oversettelsen). «Og da den

Guds manns tjener tidlig om morgenen gikk ut, fikk han se at en hær med hester og vogner omringet byen. Da sa hans dreng til ham: Å, min herre, hvad skal vi gjøre? Han svarte: Vær ikke redd! De som er med oss, er flere enn de som er med dem. Og Elisa bad og sa: Herre! Oplat hans øine, så han kan se! Og Herren oplot drengens øine, og han fikk se at fjellet var fullt av gloende hester og vogner rundt omkring Elisa.» 2 Kongebok 6,15–17 (1930-oversettelsen). «Da blev Nebukadnesar full av harme, og uttrykket i hans ansikt forandret sig, idet han så på Sadrak, Mesak og Abed-Nego. Han tok til orde og sa at ovnen skulde gjøres syv ganger hetere enn de hadde funnet for godt å ophete den. Og han bød nogen sterke menn i hans hær å binde Sadrak, Mesak og Abed-Nego og kaste dem i den brennende ildovn. Da blev disse menn med sine skjorter, kjortler og kapper og sine andre klær bundet og kastet i den brennende ildovn. Såsom nu kongens ord var så strengt, og ovnen var blitt så overmåte sterkt ophetet, drepte ildsluen de menn som hadde ført Sadrak, Mesak og Abed-Nego dit op. Men disse tre menn, Sadrak, Mesak og Abed-Nego, blev kastet bundet ned i den brennende ildovn. Da forferdedes kong Nebukadnesar og reiste sig hastig op. Han tok til orde og sa til sine rådsherrer: Kastet vi ikke tre menn bundet i ilden? De svarte kongen: Jo visselig, konge! Han tok atter til orde og sa: Men jeg ser fire menn som går løse omkring inne i ilden, og det er ingen skade å se på dem, og den fjerde ser ut som en gudesønn.» Daniel 3,19–25 (1930-oversettelsen). «Så bød kongen at Daniel skulde hentes og kastes i løvehulen. Og kongen tok til orde og sa til Daniel: Din Gud, som du stadig dyrker, han frelse dig! Så blev en sten ført frem og lagt over hulens åpning, og kongen forseglet den med sitt eget og sine stormenns segl, så det ikke skulde kunne skje nogen forandring i det som var gjort med Daniel. Derefter gikk kongen hjem til sitt palass og fastet hele natten, og han lot ikke nogen av sine medhustruer komme inn til sig, og søvnen flydde fra ham. Tidlig om morgenen, så snart det lysnet, stod kongen op og skyndte sig til løvehulen. Og da han kom nær til hulen, ropte han med sorgfull røst på Daniel. Han tok til orde og sa til Daniel: Daniel, du den levende Guds tjener! Har din Gud, som du stadig har dyrket, maktet å frelse dig fra løvene? Da svarte Daniel kongen: Kongen leve evindelig! Min Gud sendte sin engel og lukket løvenes gap, så de ikke har gjort mig nogen skade, fordi jeg er funnet uskyldig for ham, og heller ikke mot dig, konge, har jeg gjort noget galt.» Daniel 6,17–23 (1930-oversettelsen). «Og han sa til mig: Frykt ikke, Daniel! For fra den første dag du vendte din hu til å vinne forstand og til å ydmyke dig for din Guds åsyn, er dine ord blitt hørt, og for dine ords skyld er jeg kommet. Perserrikets fyrste stod mig imot i en og tyve dager; men da kom Mikael, en av de fornemste fyrster, og hjalp mig, så jeg fikk overhånd der hos kongene av Persia.» Daniel 10,12–13 (1930-oversettelsen). «Men Satan fór inn i Judas med tilnavnet Iskariot, som var en av de tolv,» Lukas 22,3 (1930-oversettelsen). «Men det skjedde engang vi drog ut til bedestedet, at vi møtte en trælkvinne som hadde en spådomsånd, og som hjalp sine herrer til stor inntekt ved å spå. Hun fulgte efter Paulus og oss og ropte: Disse mennesker er den høieste Guds tjenere, som forkynner eder frelsens vei. Dette gjorde hun i mange dager. Da harmedes Paulus og vendte sig om og sa til ånden: Jeg byder dig i Jesu Kristi navn å fare ut av henne! Og den fór ut i samme stund. Men da hennes herrer så at deres håp om inntekt var ute, tok de fatt på Paulus og Silas og slepte dem avsted til torvet for å stille dem for retten, og de førte dem frem for styresmennene og sa: Disse mennesker forstyrrer rent vår by; de er jøder, og forkynner skikker som vi ikke har lov til å ta imot eller leve efter, vi som er romere. Folket reiste sig også imot dem; styresmennene rev da klærne av dem og lot dem hudstryke,» Apostlenes gjerninger 16,16–22 (1930-oversettelsen). «Vær edrue, våk! Eders motstander djevelen går omkring som en brølende løve og søker hvem han kan opsluke...» 1 Petersbrev 5,8 (1930-oversettelsen). «Og det blev en strid i himmelen: Mikael og hans engler tok til å stride mot dragen, og dragen stred, og dens engler. Men de maktet det

ikke, heller ikke blev deres sted mere funnet i himmelen. Og den store drage blev kastet ned, den gamle slange, han som kalles djevelen og Satan, han som forfører hele jorderike; han blev kastet ned på jorden, og hans engler blev kastet ned med ham. Og jeg hørte en høi røst i himmelen si: Fra nu av tilhører frelsen og styrken og riket vår Gud, og makten hans salvede; for våre brødres anklager er kastet ned, han som anklaget dem for vår Gud dag og natt. Og de har seiret over ham i kraft av Lammets blod og det ord de vidnet; og de hadde ikke sitt liv kjært, like til døden. Derfor fryd eder, I himler, og I som bor i dem! Ve jorden og havet! for djevelen er faret ned til eder i stor vrede, fordi han vet at han bare har en liten tid.» Åpenbaringen 12,7–12 (1930-oversettelsen). «Og dragen blev vred på kvinnen og drog avsted for å føre krig mot de andre av hennes ætt, dem som holder Guds bud og har Jesu vidnesbyrd.» Åpenbaringen 12,17 (1930-oversettelsen). «Og der blev gitt det å føre krig mot de hellige og seire over dem, og der blev gitt det makt over hver stamme og folk og tunge og ætt.» Åpenbaringen 13,7 (1930-oversettelsen).

4

«Har vel fordervelsens domstol noget samfund med dig, der hvor de skaper urett under skinn av rett? De slår sig skarevis sammen imot den rettferdiges sjel, og uskyldig blod dømmer de skyldig.» Salme 94,20–21 (1930-oversettelsen). «Ve dem som gir urettferdige lover og utsteder fordervelige skrivelser for å trenge småfolk bort fra domstolen og for å frarane de fattige i mitt folk deres rett, for å gjøre enker til sitt bytte og for å plyndre de farløse.» Jesaja 10,1–2 (1930-oversettelsen). «Da bød Farao alt sitt folk og sa: Hver sønn som fødes, skal kastes i elven, men hver datter skal I la leve.» 2 Mosebok 1,22 (1930-oversettelsen). «Og Haman sa til kong Ahasverus: Her er et folk som bor spredt og for sig selv blandt de andre folk i alle ditt rikes landskaper, og deres lover er forskjellige fra alle andre folks; de holder sig ikke efter kongens lover, og det høver ikke for kongen å la dem være i fred. Dersom det tykkes kongen godt, så la det bli utferdiget en skrivelse om at de skal utryddes; og jeg skal da kunne tilveie embedsmennene ti tusen talenter sølv til å legge i kongens skattkammer.» Ester 3,8–9 (1930-oversettelsen). «Så sendtes der med ilbud skrivelser til alle kongens landskaper at alle jøder skulde ødelegges, drepes og utryddes, både unge og gamle, små barn og kvinner, alle på en dag, på den trettende dag i den tolvte måned, det er måneden adar, og deres gods skulde gis til plyndring.» Ester 3,13 (1930-oversettelsen). «Og herolden ropte med høi røst: Det være eder sagt, I folk, ætter og tungemål: Så snart I hører lyden av horn, fløite, citar, harpe, lutt og sekkepipe og alle andre slags strengelek, skal I falle ned og tilbede det gullbillede kong Nebukadnesar har stilt op. Og den som ikke faller ned og tilbeder, skal i samme stund kastes i den brennende ildovn.» Daniel 3,4–6 (1930-oversettelsen). «Da søkte riksrådene og satrapene å finne skyld hos Daniel vedkommende rikets styrelse, men de kunde ikke finne nogen skyld eller nogen urett, eftersom han var tro, og det ikke fantes nogen forseelse eller nogen urett hos ham. Så sa disse menn: Vi finner ingen skyld hos denne Daniel, det skulde da være at vi kunde finne noget å anklage ham for i hans gudsdyrkelse. Da stormet disse riksråder og satraper inn til kongen og sa til ham: Kong Darius leve evindelig! Alle riksrådene, stattholderne og satrapene, rådsherrene og landshøvdingene har rådslått om at det burde utstedes en kongelig forordning og gis et strengt forbud, at hver den som i løpet av tretti dager beder til nogen gud eller noget menneske uten til dig, konge, skal kastes i løvehulen.» Daniel 6,5–8 (1930-oversettelsen). «Jødene svarte ham: Vi har en lov, og efter den lov er han skyldig til å dø, fordi han har gjort sig selv til Guds Sønn.» Johannes 19,7 (1930-oversettelsen). «Men forat det ikke skal utbrede sig mere blandt folket, så la oss alvorlig true dem til ikke mere å tale i dette navn til noget menneske! Så kalte de dem inn og bød dem at de aldeles ikke skulde tale eller lære i Jesu navn.» Apostlenes

gjerninger 4,17–18 (1930-oversettelsen). «men da de ikke fant dem, slepte de Jason og nogen brødre frem for bydommerne og ropte: Disse som opvigler hele verden, er også kommet hit, og Jason har tatt imot dem; og alle disse gjør stikk imot keiserens bud og sier at en annen, en som heter Jesus, er konge.» Apostlenes gjerninger 17,6–7 (1930-oversettelsen). «For det som aldri før har hendt: de frommes slekt lider nå forfølgelse og drives omkring i Asia ved nye forordninger. For de skamløse angiverne, som begjærer andres eiendom, tar anledning av forordningene og driver åpenlyst ran natt og dag, og plyndrer dem som ikke er skyldige i noen urett.» Melito av Sardes, sitert hos Eusebius, *Kirkehistorie* 4.26.5, overs. Arthur Cushman McGiffert, i *Nicene and Post-Nicene Fathers*, annen serie, bd. 1, utg. av Philip Schaff og Henry Wace (New York: Christian Literature Publishing, 1890) (oversatt fra engelsk etter NPNF2 1). «Hva er grunnlaget for denne dommen? Hvorfor har dere straffet denne mannen, som verken er ekteskapsbryter eller horkarl, verken morder, tyv eller røver, og som ikke er overbevist om noen forbrytelse i det hele tatt, men bare har bekjent at han bærer navnet kristen?» Justin Martyr, *Den annen apologi*, kap. 2, i *The Ante-Nicene Fathers*, utg. av Alexander Roberts og James Donaldson, bd. 1 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885) (oversatt fra engelsk etter ANF 1). «Den forbyr at de blir oppsøkt som uskyldige, og den befaler at de skal straffes som skyldige.» Tertullian, *Apologi*, kap. 2, overs. S. Thelwall, i *The Ante-Nicene Fathers*, utg. av Alexander Roberts og James Donaldson, bd. 3 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885) (oversatt fra engelsk etter ANF 3).

5

Følgende sitater viser når loven brukes i et rettferdig øyemed for å verne uskyldig liv og mot tyveri av eiendom og andre lovløse handlinger som skader andre mennesker eller skaper ustabilitet og utrygghet i borgernes liv. Dette må holdes opp mot når loven brukes som et våpen mot folket for å fete den herskende klasse på borgernes bekostning, for å undertrykke borgerne og stjele deres gudgitte rettigheter, og for å føre til borgernes fullstendige slaveri til fordel for de få som kaller denne verdens gud herre («...i hvem denne verdens gud har forblindet de vantros sinn...» 2 Korinterbrev 4,4 (1930-oversettelsen)). «For de styrende er ikke til redsel for den gode gjerning, men for den onde. Men vil du slippe å frykte for øvrigheten? Gjør det som godt er, så skal du ha ros av den; for den er Guds tjener, dig til gode. Men gjør du det som ondt er, da frykt! for den bærer ikke sverdet for intet; for den er Guds tjener, en hevner til straff over den som gjør det som ondt er.» Romerbrevet 13,3–4 (1930-oversettelsen). «Vær derfor all menneskelig ordning undergitt for Herrens skyld, enten det nu er kongen som den høieste, eller landshøvdinger som utsendinger fra ham til straff for ugjerningsmenn, men til ros for dem som gjør godt.» 1 Petersbrev 2,13–14 (1930-oversettelsen). «Jeg formaner altså fremfor alle ting at det gjøres bønner, påkallelser, forbønner, takksigelser for alle mennesker, for konger og alle dem som er i høi verdighet, forat vi kan leve et rolig og stille liv i all gudsfrykt og sømmelighet.» 1 Timoteusbrev 2,1–2 (1930-oversettelsen). «Dommere og tilsynsmenn skal du innsette for dig i alle de byer som Herren din Gud gir dig, for hver av dine stammer, og de skal dømme folket efter lov og rett. Du skal ikke bøie retten, du skal ikke gjøre forskjell på folk og ikke ta imot gaver; for gaven blinder vismenns øine og forvender de rettferdiges sak. Rettferdighet, rettferdighet skal du strebe efter, forat du må leve og eie det land Herren din Gud gir dig.» 5 Mosebok 16,18–20 (1930-oversettelsen).

Oldkirken

«Jordisk styre er altså innsatt av Gud til nytte for folkene, og ikke av djevelen, som aldri har noen ro, ja, som ikke engang liker å se folkene leve et stille liv, for at menneskene under frykt for menneskelig styre ikke skal fortære

hverandre som fisker, men ved at lover blir innført, skal holde nede en overmengde av ondskap blant folkene.» Ireneus av Lyon, *Mot kjetteriene* 5.24.2, overs. Alexander Roberts og William Rambaut, i *The Ante-Nicene Fathers*, utg. av Alexander Roberts og James Donaldson, bd. 1 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885) (oversatt fra engelsk etter ANF 1). «For mot, som i krig bevarer ens land mot barbarene, eller hjemme forsvarer de svake eller kamerater mot røvere, er full av rettferdighet...» Ambrosius av Milano, *Om prestenes plikter* 1.27.129, overs. H. de Romestin, i *Nicene and Post-Nicene Fathers*, annen serie, bd. 10, utg. av Philip Schaff og Henry Wace (New York: Christian Literature Publishing, 1896) (oversatt fra engelsk etter NPNF2 10).

6

«Men vokt eder for de falske profeter, som kommer til eder i fåreklær, men innvortes er glupende ulver!» Matteus 7,15 (1930-oversettelsen). «og mange falske profeter skal opstå og føre mange vill.» Matteus 24,11 (1930-oversettelsen). «For falske messiaser og falske profeter skal opstå og gjøre store tegn og under, så at endog de utvalgte skulde føres vill, om det var mulig.» Matteus 24,24 (1930-oversettelsen). «Jeg undrer mig over at I så snart vender eder bort fra ham som kalte eder ved Kristi nåde, til et annet evangelium, skjønt der ikke er noget annet; det er bare nogen som forvirrer eder og vil forvrenge Kristi evangelium. Men selv om vi eller en engel fra himmelen forkynner eder et annet evangelium enn det som vi har forkynt eder, han være forbannet!» Galaterbrevet 1,6–8 (1930-oversettelsen). «For om det kommer en til eder og forkynner en annen Jesus, som vi ikke har forkynt, eller I får en annen ånd, som I ikke før har fått, eller et annet evangelium, som I ikke før har mottatt, da vil I gjerne tåle det!» 2 Korinterbrev 11,4 (1930-oversettelsen). «For disse er falske apostler, svikefulle arbeidere, som skaper sig om til apostler for Kristus. Og det er intet under; for Satan selv skaper sig om til en lysets engel; derfor er det ikke noget stort om og hans tjenere skaper sig om til rettferdighets tjenere; men deres ende skal være efter deres gjerninger.» 2 Korinterbrev 11,13–15 (1930-oversettelsen). «Jeg vet at efter min bortgang skal det komme glupende ulver inn blandt eder, som ikke skåner hjorden; ja, blandt eder selv skal det fremstå menn som fører forvendt tale for å lokke disiplene efter sig.» Apostlenes gjerninger 20,29–30 (1930-oversettelsen). «Men det opstod også falske profeter blandt folket, likesom det og blandt eder skal komme falske lærere, som skal lure inn vrange lærdommer som leder til fortapelse, idet de endog nekter den Herre som kjøpte dem, og fører over sig selv en brå fortapelse.» 2 Petersbrev 2,1 (1930-oversettelsen). «I elskede! tro ikke enhver ånd, men prøv åndene om de er av Gud! for mange falske profeter er gått ut i verden.» 1 Johannesbrev 4,1 (1930-oversettelsen). «For det skal komme en tid da de ikke skal tåle den sunde lære, men efter sine egne lyster ta sig selv lærere i hopetall, fordi det klør dem i øret, og de skal vende øret bort fra sannheten og vende sig til eventyr.» 2 Timoteusbrev 4,3–4 (1930-oversettelsen). «Jeg vet om dine gjerninger og ditt arbeid og ditt tålmod, og at du ikke kan tåle de onde; du har prøvd dem som sier de er apostler, og ikke er det, og du har funnet at de er løgnere...» Åpenbaringen 2,2 (1930-oversettelsen).

Oldkirken

«Men ikke enhver som taler i Ånden, er en profet, men bare dersom han holder seg til Herrens veier. På deres veier skal altså den falske profeten og profeten kjennes.» *Didakhe*, kap. 11, i *The Ante-Nicene Fathers*, utg. av Alexander Roberts og James Donaldson, bd. 7 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1886) (oversatt fra engelsk etter ANF 7).

7

«Men Ånden sier med tydelige ord at i de kommende tider skal nogen falle fra troen, idet de holder sig til forførende ånder og djevlers lærdommer ved hykleri av falske lærere, som er brennemerket i sin egen samvittighet...» 1 Timoteusbrev 4,1–2 (1930-oversettelsen). «Et menneske som gir sig av med vranglære, skal du vise fra dig, efterat du har formant ham én gang og én gang til, for du vet at han er forvendt og synder, dømt av sig selv.» Titusbrevet 3,10–11 (1930-oversettelsen). «Men jeg formaner eder, brødre, til å holde øie med dem som volder tvedrakten og anstøtene imot den lære som I har lært, og gå av veien for dem; for disse tjener ikke vår Herre Jesus Kristus, men sin egen buk, og ved sin søte tale og sine fagre ord dårer de de enfoldiges hjerter.» Romerbrevet 16,17–18 (1930-oversettelsen). «I elskede! mens jeg gjorde mig all flid for å skrive til eder om vår felles frelse, så jeg mig nødt til å skrive til eder med formaning om å stride for den tro som én gang er overgitt til de hellige.» Judas brev 3 (1930-oversettelsen). «Derfor sier jeg eder: Hver synd og bespottelse skal bli menneskene forlatt; men bespottelse mot Ånden skal ikke bli forlatt.» Matteus 12,31 (1930-oversettelsen). «Og der blev gitt det en munn som talte store og spottende ord, og der blev gitt det makt til å holde på i to og firti måneder. Og det åpnet sin munn til spott mot Gud, til å spotte hans navn og hans bolig, dem som bor i himmelen.» Åpenbaringen 13,5–6 (1930-oversettelsen). «Jeg formaner dere derfor, ikke jeg, men Jesu Kristi kjærlighet, at dere bare bruker kristen næring og avholder dere fra urter av et annet slag; jeg mener kjetteri. For de [som er gitt til dette], blander Jesus Kristus med sin egen gift og taler ting som ikke fortjener tiltro, lik dem som gir en dødelig gift i søt vin, som den uvitende tar grådig imot, med en dødbringende nytelse som fører til hans egen død.» Ignatius av Antiokia, *Brev til trallianerne*, kap. 6, i *The Ante-Nicene Fathers*, utg. av Alexander Roberts og James Donaldson, bd. 1 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885) (oversatt fra engelsk etter ANF 1).

Oldkirken

«Villfarelsen blir sannelig aldri fremstilt i sin nakne vanskapthet, for at den ikke, når den slik blir avslørt, straks skal bli oppdaget.» Ireneus av Lyon, *Mot kjetteriene* 1, forord, avsn. 2, overs. Alexander Roberts og William Rambaut, i *The Ante-Nicene Fathers*, utg. av Alexander Roberts og James Donaldson, bd. 1 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885) (oversatt fra engelsk etter ANF 1).

8

«Salige er de som er forfulgt for rettferdighets skyld; for himlenes rike er deres. Salige er I når de spotter og forfølger eder og lyver eder allehånde ondt på for min skyld. Gled og fryd eder! for eders lønn er stor i himmelen; for således forfulgte de profetene før eder.» Matteus 5,10–12 (1930-oversettelsen). «og I skal hates av alle for mitt navns skyld; men den som holder ut til enden, han skal bli frelst.» Matteus 10,22 (1930-oversettelsen). «Kom det ord i hu som jeg sa eder: En tjener er ikke større enn sin herre! Har de forfulgt mig, så skal de også forfølge eder; har de holdt mitt ord, så skal de også holde eders.» Johannes 15,20 (1930-oversettelsen). «De skal utstøte eder av synagogene; ja, det kommer en tid da hver den som slår eder ihjel, skal tro at han viser Gud en dyrkelse.» Johannes 16,2 (1930-oversettelsen). «Og de stenet Stefanus, mens han bad og sa: Herre Jesus, ta imot min ånd! Og han falt på kne og ropte med høi røst: Herre, tilregn dem ikke denne synd! Og som han hadde sagt dette, sov han inn.» Apostlenes gjerninger 7,59–60 (1930-oversettelsen). «På denne tid la kong Herodes hånd på nogen av menigheten og mishandlet dem. Jakob, Johannes' bror, avlivet han med sverd,» Apostlenes gjerninger 12,1–2 (1930-oversettelsen). «andre fikk lide spott og hudstrykning, ja bånd og fengsel; de blev stenet, gjennemsaget, fristet; de

døde for sverd; de flakket omkring i fåreskinn, i gjeteskinn, de led mangel, trengsel, hård medferd...» Hebreerbrevet 11,36–37 (1930-oversettelsen). «Og alle som vil leve gudfryktig i Kristus Jesus, skal bli forfulgt.» 2 Timoteusbrev 3,12 (1930-oversettelsen). «Frykt ikke for det du skal lide! Se, djevelen skal kaste nogen av eder i fengsel, forat I skal prøves, og I skal ha trengsel i ti dager. Vær tro inntil døden, så vil jeg gi dig livsens krone!» Åpenbaringen 2,10 (1930-oversettelsen). «Og da det åpnet det femte segl, så jeg under alteret deres sjeler som var myrdet for Guds ords skyld, og for det vidnesbyrds skyld som de hadde...» Åpenbaringen 6,9 (1930-oversettelsen). «Og de har seiret over ham i kraft av Lammets blod og det ord de vidnet; og de hadde ikke sitt liv kjært, like til døden.» Åpenbaringen 12,11 (1930-oversettelsen). «...De kristne for løven!» Tertullian, *Apologi*, kap. 40, overs. S. Thelwall, i *The Ante-Nicene Fathers*, utg. av Alexander Roberts og James Donaldson, bd. 3 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885) (oversatt fra engelsk etter ANF 3). «Jo oftere vi blir meid ned av dere, desto flere blir vi; de kristnes blod er en sæd.» Tertullian, *Apologi*, kap. 50, overs. S. Thelwall, i *The Ante-Nicene Fathers*, utg. av Alexander Roberts og James Donaldson, bd. 3 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885) (oversatt fra engelsk etter ANF 3).

9

«Men slangen var listigere enn alle dyr på marken som Gud Herren hadde gjort, og den sa til kvinnen: Har Gud virkelig sagt: I skal ikke ete av noget tre i haven?» 1 Mosebok 3,1 (1930-oversettelsen). «men jeg frykter for at likesom slangen dåret Eva med sin list, således skal også eders tanker forderves og vendes bort fra den enfoldige troskap mot Kristus.» 2 Korinterbrev 11,3 (1930-oversettelsen). «Og det er intet under; for Satan selv skaper sig om til en lysets engel;» 2 Korinterbrev 11,14 (1930-oversettelsen). «Dagen efter stod de tidlig op og ofret brennoffer og bar frem takkoffer; og folket satte sig ned for å ete og drikke og stod op for å leke.» 2 Mosebok 32,6 (1930-oversettelsen). «Bli heller ikke avgudsdyrkere, likesom nogen av dem, som skrevet er: Folket satte sig ned for å ete og drikke og stod op for å leke!» 1 Korinterbrev 10,7 (1930-oversettelsen). «Mens Israel opholdt sig i Sittim, begynte folket å drive utukt med Moabs døtre. De innbød folket til offermåltidene for sine guder, og folket åt og tilbad deres guder;» 4 Mosebok 25,1–2 (1930-oversettelsen). «Men jeg har nogen få ting imot dig: at du har nogen der som holder fast ved Bileams lære, han som lærte Balak å legge anstøt for Israels barn, å ete avguds-offer og drive hor;» Åpenbaringen 2,14 (1930-oversettelsen). «Men da det var Herodes' fødselsdag, danset Herodias' datter for dem, og Herodes syntes om henne; derfor lovte han med ed å gi henne hvad hun vilde be om. Men hun sa efter sin mors råd: Gi mig hit døperen Johannes' hode på et fat! Og kongen blev ille til mote, men for sine eders og for gjestenes skyld bød han at det skulde gis henne, og han sendte sine folk avsted og lot Johannes halshugge i fengslet.» Matteus 14,6–10 (1930-oversettelsen). «...ble innstiftet helt og holdent for djevelens skyld...» Tertullian, *Skuespillene, eller De Spectaculis*, kap. 24, overs. S. Thelwall, i *The Ante-Nicene Fathers*, utg. av Alexander Roberts og James Donaldson, bd. 3 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885) (oversatt fra engelsk etter ANF 3). «Opprinnelig var teatret egentlig et Venus-tempel...» «Disse to onde ånder står i edsvoren pakt med hverandre, som beskyttere av drukkenskap og lyst.» Tertullian, *De Spectaculis*, kap. 10, overs. S. Thelwall, i *The Ante-Nicene Fathers*, utg. av Alexander Roberts og James Donaldson, bd. 3 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885) (oversatt fra engelsk etter ANF 3). «...uanstendighetens egen særlige bolig...» der «intet er i anseelse uten det som ellers er vanæret.» Tertullian, *De Spectaculis*, kap. 17, overs. S. Thelwall, i *The Ante-Nicene Fathers*, utg. av Alexander Roberts og James Donaldson, bd. 3 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885) (oversatt fra engelsk etter ANF 3). «Skuespill trakk meg også bort, fulle av bilder av mine

elendigheter og av brensel for min ild. Hvorfor liker mennesket å bli gjort bedrøvet når det ser på sørgelige og tragiske scener, som det likevel slett ikke selv ville tåle å lide?» Augustin, *Bekjennelser* 3.2.2, overs. J. G. Pilkington, i *Nicene and Post-Nicene Fathers*, første serie, bd. 1, utg. av Philip Schaff (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1886) (oversatt fra engelsk etter NPNF1 1). «...noen har forlatt oss og sviktet oss for hesteveddeløpets skuespill...» «...ble du slept av sted til det skuespillet som djevelens fange?» «...djevelen plager denne hjorden...» Johannes Krysostomos, *Mot sirkusene og teatret* (*Contra ludos et theatra*), overs. Mark Vermes (2012), frigitt til fri bruk (public domain), The Tertullian Project, tertullian.org (oversatt fra engelsk etter Vermes). På konsilet i Elvira «ble det bestemt at skuespillere kunne døpes, men bare på betingelse av at de oppgav denne levemåten», og på konsilet i Arles (314) «ble theatrici og agitatores (skuespillere og vognstyrere ved lekene) erklært ekskommunisert.» Herbert Thurston, «Theatre», i *The Catholic Encyclopedia*, bd. 14 (New York: Robert Appleton Company, 1912) (oversatt fra engelsk). «Filmens makt består i dette, at den taler ved hjelp av levende og konkrete bilder.» «De er anledninger til synd; de forfører unge mennesker inn på ondskapens veier ved å forherlige lidenskapene.» «...at filmen ikke lenger skal være en skole i fordervelse.» Pius XI, *Vigilanti Cura*, rundskriv om film, 29. juni 1936 (Vatikanstaten: Libreria Editrice Vaticana), vatican.va (oversatt fra engelsk).

10

Peters øyne på Kristus, så på stormen

«Da svarte Peter ham og sa: Herre! er det dig, da byd mig komme til dig på vannet! Han sa: Kom! Og Peter steg ut av båten og gikk bortover vannet for å komme til Jesus. Men da han så det hårde vær, blev han redd og begynte å synke; da ropte han: Herre, frels mig! Og Jesus rakte straks hånden ut og tok fatt i ham og sa til ham: Du lite troende! hvorfor tvilte du?» Matteus 14,28–31 (1930-oversettelsen). «Derfor, la og oss, da vi har så stor en sky av vidner omkring oss, avlegge alt som tynger, og synden som henger så fast ved oss, og med tålmodighet løpe i den kamp som er oss foresatt, idet vi ser på troens ophavsmann og fullender, Jesus, han som for den glede som ventet ham, led tålmodig korset, uten å akte vanæren, og nu sitter på høire side av Guds trone.» Hebreerbrevet 12,1–2 (1930-oversettelsen).

Paulus om verdslighet og korset

«For mange vandrer, som jeg ofte har sagt eder og nu endog med tårer sier er fiender av Kristi kors, hvis ende er fortapelse, hvis gud er buken, og som setter sin ære i sin skam, de som attrår de jordiske ting.» Filipperbrevet 3,18–19 (1930-oversettelsen). «Brødre! jeg tror ikke om mig selv at jeg har grepet det. Men ett gjør jeg: idet jeg glemmer det som er bak, og strekker mig ut efter det som er foran, jager jeg mot målet, til den seierspris som Gud har kalt oss til der ovenfra i Kristus Jesus.» Filipperbrevet 3,13–14 (1930-oversettelsen). «Men det være langt fra mig å rose mig uten av vår Herre Jesu Kristi kors; for ved det er verden blitt korsfestet for mig og jeg for verden.» Galaterbrevet 6,14 (1930-oversettelsen). «for jeg vilde ikke vite noget iblandt eder uten Jesus Kristus og ham korsfestet.» 1 Korinterbrev 2,2 (1930-oversettelsen). «Er I da opreist med Kristus, da søk det som er der oppe, der Kristus sitter ved Guds høire hånd! La eders hu stå til det som er der oppe, ikke til det som er på jorden!» Kolosserbrevet 3,1–2 (1930-oversettelsen). «og skikk eder ikke like med denne verden, men bli forvandlet ved fornyelsen av eders sinn, så I kan prøve hvad som er Guds vilje: det gode og velbehagelige og fullkomne!»

Romerbrevet 12,2 (1930-oversettelsen). «såsom vi ikke har det synlige for øie, men det usynlige; for det synlige er timelig, men det usynlige evig» 2 Korinterbrev 4,18 (1930-oversettelsen). «For Demas forlot mig, fordi han fikk kjærlighet til den nuværende verden...» 2 Timoteusbrev 4,10 (1930-oversettelsen). «Ingen som gjør krigstjeneste, blander sig inn i livets sysler, forat han kan tekkes sin hærfører.» 2 Timoteusbrev 2,4 (1930-oversettelsen). «for ikke er vi uvitende om hans tanker.» 2 Korinterbrev 2,11 (1930-oversettelsen).

Johannes og Jakob om kjærligheten til verden

«Elsk ikke verden, heller ikke de ting som er i verden! Om nogen elsker verden, da er kjærligheten til Faderen ikke i ham; for alt det som er i verden, kjødets lyst og øinenes lyst og storaktighet i levnet, er ikke av Faderen, men av verden. Og verden forgår og dens lyst; men den som gjør Guds vilje, blir til evig tid.» 1 Johannesbrev 2,15–17 (1930-oversettelsen). «I utro! vet I ikke at vennskap med verden er fiendskap mot Gud? Den altså som vil være verdens venn, han blir Guds fiende.» Jakobs brev 4,4 (1930-oversettelsen).

Kristi advarsler

«...Vik bak mig, Satan! du er mig til anstøt; for du har ikke sans for det som hører Gud til, men bare for det som hører menneskene til.» Matteus 16,23 (1930-oversettelsen). «Samle eder ikke skatter på jorden, hvor møll og rust tærer, og hvor tyver bryter inn og stjeler; men samle eder skatter i himmelen, hvor hverken møll eller rust tærer, og hvor tyver ikke bryter inn og stjeler! For hvor din skatt er, der vil også ditt hjerte være.» Matteus 6,19–21 (1930-oversettelsen). «Ingen kan tjene to herrer; for han vil enten hate den ene og elske den andre, eller holde sig til den ene og forakte den andre; I kan ikke tjene Gud og mammon.» Matteus 6,24 (1930-oversettelsen). «Men søk først Guds rike og hans rettferdighet, så skal I få alt dette i tilgift!» Matteus 6,33 (1930-oversettelsen). «Men den som blev sådd blandt torner, det er den som hører ordet, og verdens bekymring og rikdommens forførelse kveler ordet, og det blir uten frukt.» Matteus 13,22 (1930-oversettelsen). «Det som falt iblandt torner, det er de som hører, og mens de vandrer under bekymringer og rikdom og livets lyst, kveles de, og bærer ikke fullmoden frukt.» Lukas 8,14 (1930-oversettelsen). «Men vokt eder at ikke eders hjerte nogen tid tynges av rus og svir og timelige bekymringer, så hin dag kommer uventet over eder som en snare!» Lukas 21,34 (1930-oversettelsen). «...Marta! Marta! du gjør dig strev og uro med mange ting; men ett er nødvendig. Maria har valgt den gode del, som ikke skal tas fra henne.» Lukas 10,41–42 (1930-oversettelsen). «for likesom de i dagene før vannflommen åt og drakk, tok til ekte og gav til ekte, like til den dag da Noah gikk inn i arken, og de visste ikke av før vannflommen kom og tok dem alle, således skal også Menneskesønnens komme være.» Matteus 24,38–39 (1930-oversettelsen). «...Ingen som legger sin hånd på plogen og ser sig tilbake, er skikket for Guds rike.» Lukas 9,62 (1930-oversettelsen). «Men de begynte alle som én å undskylde sig. Den første sa til ham: Jeg har kjøpt en aker og må nødvendig gå ut og se på den; jeg ber dig, ha mig undskyldt! Og en annen sa: Jeg har kjøpt fem par okser og går ut for å prøve dem; jeg ber dig, ha mig undskyldt! Og atter en annen sa: Jeg har tatt mig en hustru, og derfor kan jeg ikke komme.» Lukas 14,18–20 (1930-oversettelsen). «Kom Lots hustru i hu!» Lukas 17,32 (1930-oversettelsen). «Men Lots hustru, som fulgte efter ham, så sig tilbake; da blev hun til en saltstøtte.» 1 Mosebok 19,26 (1930-oversettelsen). «...Så var I da ikke i stand til å våke en time med mig! Våk og bed, forat I ikke skal komme i fristelse! Ånden er villig, men kjødet er skrøpelig.» Matteus 26,40–41 (1930-oversettelsen). «La oss derfor ikke sove, som de andre, men la oss våke og være edrue!» 1 Tessalonikerbrev 5,6 (1930-oversettelsen).

Distrahert mens fienden slo til

«men mens folkene sov, kom hans fiende og sådde ugress blandt hveten, og gikk så bort.» Matteus 13,25 (1930-oversettelsen). «Året efter, ved den tid da kongene pleier å dra ut i krig, sendte David Joab avsted med sine tjenere og hele Israel, og de herjet Ammons barns land og kringsatte Rabba. Men David blev i Jerusalem. Så hendte det en aften at David stod op fra sitt leie og gikk omkring på kongehusets tak; da fikk han fra taket se en kvinne som badet sig; og kvinnen var meget fager av utseende.» 2 Samuelsbok 11,1–2 (1930-oversettelsen). «Så lot hun ham sove inn på sine knær og kalte på en mann og lot de syv fletter på hans hode rake av; og hun begynte å plage ham, og hans styrke vek fra ham.» Dommerne 16,19 (1930-oversettelsen). «Kong Belsasar gjorde et stort gjestebud for sine tusen stormenn, og han drakk vin for deres øine. Da vinen smakte Belsasar, bød han at de gull- og sølvkar som hans far Nebukadnesar hadde tatt bort fra templet i Jerusalem, skulde hentes, så kongen og hans stormenn, hans hustruer og hans medhustruer kunde drikke av dem. Så hentet de de gullkar som var tatt bort fra templet, fra Guds hus i Jerusalem; og kongen og hans stormenn, hans hustruer og hans medhustruer drakk av dem. De drakk vin og priste sine guder av gull og sølv, av kobber, jern, tre og sten. I samme stund kom det til syne fingrer av en menneskehånd, som skrev på den kalkede vegg i kongens palass, midt imot lysestaken. Og kongen så den hånd som skrev.» Daniel 5,1–5 (1930-oversettelsen). «Samme natt blev kaldeerkongen Belsasar drept.» Daniel 5,30 (1930-oversettelsen). «Er det tid for eder til å bo i eders bordklædde hus, mens dette hus ligger øde? Og nu sier Herren, hærskarenes Gud, så: Legg merke til hvorledes det går eder! I sår meget, men høster lite i hus; I eter, men blir ikke mette; I drikker, men blir ikke utørste; I klær eder, men ingen blir varm, og den som tjener for lønn, får sin lønn i en hullet pung.» Haggai 1,4–6 (1930-oversettelsen). «Men den sammenløpne hop som fulgte med dem, blev grepet av lystenhet; også Israels barn begynte da atter å jamre sig og sa: Å, om vi hadde kjøtt å ete! Vi minnes fisken som vi åt i Egypten for intet, gresskarene og melonene og purren og rødløken og hvitløken. Men nu vansmekter vår sjel, for her er ingenting; Vi ser ikke annet for våre øine enn mannaen.» 4 Mosebok 11,4–6 (1930-oversettelsen). «og det for de falske brødres skyld som hadde sneket sig inn og var kommet for å lure på vår frihet, den som vi har i Kristus Jesus, så de kunde gjøre oss til træler...» Galaterbrevet 2,4 (1930-oversettelsen). «For nogen mennesker har sneket sig inn, som denne dom allerede for lenge siden er opskrevet for: ugudelige, som forvender vår Guds nåde til skamløshet og nekter vår eneste hersker og herre, Jesus Kristus.» Judas brev 4 (1930-oversettelsen).

Å holde øynene festet

«Vend mine øine bort fra å se efter tomhet, hold mig i live på din vei!» Salme 119,37 (1930-oversettelsen). «La dine øine se bent frem og dine øielokk vende rett frem for dig!» Ordspråkene 4,25 (1930-oversettelsen).

Oldkirken

«Nå til dags går jeg ikke på sirkus for å se en hund jage en hare; men om jeg tilfeldigvis kommer forbi en slik jakt ute på markene, kan den kanskje distrahere meg selv fra en alvorlig tanke... Hvordan kan det ha seg at en øgle som fanger fluer, eller en edderkopp som vikler dem inn idet de styrter inn i nettet hennes, ofte fanger min oppmerksomhet når jeg sitter hjemme?... da blir våre bønner ofte avbrutt og forstyrret av dette...» Augustin, *Bekjennelser* 10.35.57, overs. J. G. Pilkington, i *Nicene and Post-Nicene Fathers*, første serie, bd. 1, utg. av Philip Schaff (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1886) (oversatt fra engelsk etter NPNF1 1).

11

«Du skal ikke ha andre guder foruten mig. Du skal ikke gjøre dig noget utskåret billede eller nogen avbildning av det som er oppe i himmelen, eller av det som er nede på jorden, eller av det som er i vannet nedenfor jorden. Du skal ikke tilbede dem og ikke tjene dem; for jeg, Herren din Gud, er en nidkjær Gud, som hjemsøker fedres misgjerninger på barn inntil tredje og fjerde ledd, på dem som hater mig...» 2 Mosebok 20,3–5 (1930-oversettelsen). «Sadrak, Mesak og Abed-Nego svarte kongen: Nebukadnesar! Vi har ikke nødig å svare dig et ord på dette. Vår Gud, som vi dyrker, er mektig til å frelse oss; av den brennende ildovn og av din hånd, konge, vil han frelse. Men hvis ikke, da skal du vite, konge, at vi ikke vil dyrke dine guder eller tilbede det gullbillede du har stilt op.» Daniel 3,16–18 (1930-oversettelsen). «På en fastsatt dag klædde da Herodes sig i kongelig skrud og satte sig på sin trone og holdt en tale til dem, og folket ropte til ham: Dette er Guds røst, og ikke et menneskes. Straks slo en Herrens engel ham, fordi han ikke gav Gud æren, og han blev fortært av ormer og opgav ånden.» Apostlenes gjerninger 12,21–23 (1930-oversettelsen). «og de tilbad dragen, fordi den hadde gitt dyret makt, og de tilbad dyret og sa: Hvem er lik dyret? og hvem kan stride mot det?» Åpenbaringen 13,4 (1930-oversettelsen). «Og det fikk makt til å gi dyrets billede livsånde, så at dyrets billede endog kunde tale, og gjøre så at alle de som ikke vilde tilbede dyrets billede, skulde drepes.» Åpenbaringen 13,15 (1930-oversettelsen). «Derfor, mine elskede, fly fra avgudsdyrkelsen!» 1 Korinterbrev 10,14 (1930-oversettelsen). «Mine barn! Vokt eder for avgudene!» 1 Johannesbrev 5,21 (1930-oversettelsen). «De sier til ham: Keiserens. Da sier han til dem: Gi da keiseren hvad keiserens er, og Gud hvad Guds er!» Matteus 22,21 (1930-oversettelsen). «Hva skade er det i å si: Herre keiser, og i å ofre...» *Polykarps martyrium*, kap. 8, i *The Ante-Nicene Fathers*, utg. av Alexander Roberts og James Donaldson, bd. 1 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885) (oversatt fra engelsk etter ANF 1). «Sverg ved keiserens lykke; omvend deg og si: Bort med ateistene.» ... «I åttiseks år har jeg tjent Ham, og Han har aldri gjort meg noen urett...» *Polykarps martyrium*, kap. 9, i *The Ante-Nicene Fathers*, utg. av Alexander Roberts og James Donaldson, bd. 1 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885) (oversatt fra engelsk etter ANF 1).

En romersk stattholders opptegnelse (antikk ikke-kristen kilde)

«De som nektet at de var eller hadde vært kristne, når de påkalte gudene med ord som jeg dikterte, frembar bønn med røkelse og vin for ditt bilde, som jeg hadde latt bringe frem for dette formål sammen med gudenes statuer, og dessuten forbannet Kristus – intet av dette kan de som virkelig er kristne, etter det som sies, tvinges til å gjøre...» Plinius den yngre, *Brev* 10.96, til keiser Trajan (ca. år 112 e.Kr.), engelsk oversettelse slik den er utgitt av James J. O'Donnell, Georgetown University, faculty.georgetown.edu/jod/texts/pliny.html (oversetteren er ikke oppgitt på siden) (oversatt fra engelsk etter O'Donnell).

12

«Den som utøser menneskets blod, ved mennesket skal hans blod utøses; for i Guds billede skapte han mennesket.» 1 Mosebok 9,6 (1930-oversettelsen). «Du skal ikke slå ihjel.» 2 Mosebok 20,13 (1930-oversettelsen). «Seks ting er det Herren hater, og syv er vederstyggeligheter for hans sjel: Stolte øine, falsk tunge og hender som utøser uskyldig blod...» Ordspråkene 6,16–17 (1930-oversettelsen). «og de ofret sine sønner og sine døtre til maktene. og de utøste uskyldig blod, sine sønners og sine døtres blod, som de ofret til Kana'ans avguder, og landet blev vanhelliget ved blod.» Salme 106,37–38 (1930-oversettelsen). «fordi de forlot mig og ikke aktet dette sted hellig og brente røkelse der for andre guder, som de ikke kjente, hverken de eller deres fedre eller Judas konger, og

fylte dette sted med uskyldiges blod og bygget offerhauger for Ba'al for å brenne sine sønner i ilden til brennoffer for Ba'al, noget som jeg ikke har påbudt og ikke talt om, og som ikke er opkommet i mitt hjerte...» Jeremia 19,4–5 (1930-oversettelsen). «For du har skapt mine nyrer, du virket mig i min mors liv. Jeg priser dig fordi jeg er virket på forferdelig underfull vis; underfulle er dine gjerninger, og min sjel kjenner det såre vel. Mine ben var ikke skjult for dig da jeg blev virket i lønndom, da jeg blev kunstig virket i jordens dyp. Da jeg bare var foster, så dine øine mig, og i din bok blev de alle opskrevet de dager som blev fastsatt da ikke en av dem var kommet.» Salme 139,13–16 (1930-oversettelsen). «Før jeg dannet dig i mors liv, kjente jeg dig, og før du kom ut av mors skjød, helliget jeg dig; jeg satte dig til en profet for folkene.» Jeremia 1,5 (1930-oversettelsen). «...du skal ikke myrde et barn ved abort og ikke drepe det som er avlet...» *Didakhe*, kap. 2, i *The Ante-Nicene Fathers*, utg. av Alexander Roberts og James Donaldson, bd. 7 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1886) (oversatt fra engelsk etter ANF 7). «De gifter seg, som alle [andre]; de får barn; men de ødelegger ikke sitt avkom.» *Brevet til Diognet*, kap. 5, i *The Ante-Nicene Fathers*, utg. av Alexander Roberts og James Donaldson, bd. 1 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885) (oversatt fra engelsk etter ANF 1). «Og når vi sier at de kvinner som bruker midler for å fremkalle abort, begår mord og skal måtte gjøre Gud regnskap for aborten, etter hvilket prinsipp skulle vi da begå mord?» Athenagoras av Athen, *Forbønn for de kristne*, kap. 35, overs. B. P. Pratten, i *The Ante-Nicene Fathers*, utg. av Alexander Roberts og James Donaldson, bd. 2 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885) (oversatt fra engelsk etter ANF 2).

13

«Mens de nu var glade og vel til mote, sa de: Hent Samson hit forat han kan leke for oss! Da hentet de Samson ut av fangehuset, og han lekte for dem, og de stilte ham mellem stolpene.» Dommerne 16,25 (1930-oversettelsen). «For mig tykkes at Gud har vist oss apostler frem som de ringeste, som dødsdømte; for et skuespill er vi blitt for verden, både for engler og for mennesker.» 1 Korinterbrev 4,9 (1930-oversettelsen). «Men kom i hu de gamle dager, da I, efter å være blitt oplyst, utholdt en stor strid i lidelser, idet I dels blev til et skuespill ved hån og trengsler, dels led med dem som hadde det således.» Hebreerbrevet 10,32–33 (1930-oversettelsen). «Honorius, som arvet riket i Europa, gjorde slutt på gladiatorkampene som lenge hadde vært holdt i Roma. Anledningen til at han gjorde det, oppstod av følgende omstendighet. En mann ved navn Telemakos hadde tatt opp det asketiske liv. Han hadde dratt ut fra Østen og av denne grunn begitt seg til Roma. Der gikk han, mens det avskyelige skuespillet ble fremvist, selv inn på stadion, og idet han steg ned på arenaen, prøvde han å stanse mennene som brukte våpnene sine mot hverandre. Tilskuerne til slaktingen ble harme, og drevet av det vanvittige raseriet hos den demon som fryder seg over slike blodige gjerninger, steinet de fredsstifteren til døde. Da den beundringsverdige keiseren fikk høre om dette, regnet han Telemakos blant de seirende martyrers skare og gjorde slutt på dette ugudelige skuespillet.» Theodoret, *Kirkehistorie* 5.26, i *Nicene and Post-Nicene Fathers*, annen serie, bd. 3, utg. av Philip Schaff og Henry Wace (New York: Christian Literature Publishing, 1892) (oversatt fra engelsk etter NPNF2 3). «For straks han så det blodet, drakk han samtidig inn en slags villskap; og han vendte seg ikke bort, men festet blikket, drakk ubevisst inn vanvidd, fant behag i den skyldige kampen og ble beruset av den blodige forlystelsen.» Augustin, *Bekjennelser* 6.8.13, overs. J. G. Pilkington, i *Nicene and Post-Nicene Fathers*, første serie, bd. 1, utg. av Philip Schaff (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1886) (oversatt fra engelsk etter NPNF1 1). «Men vi, som mener at det å se et menneske bli drept er nesten det samme som å drepe ham, har avsverget slike skuespill.» Athenagoras av Athen, *Forbønn for de kristne*, kap. 35, overs. B. P. Pratten, i *The Ante-Nicene Fathers*, utg. av

Alexander Roberts og James Donaldson, bd. 2 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885) (oversatt fra engelsk etter ANF 2).

14

«Så sier Herren: For tre misgjerninger av Israel, ja for fire vil jeg ikke ta det tilbake - fordi de selger den uskyldige for penger og den fattige for et par sko, de som higer efter å se støv på de ringes hode og bøier retten for de saktmodige. En mann og hans far går til samme pike, så de vanhelliger mitt hellige navn...» Amos 2,6–7 (1930-oversettelsen). «Derfor, fordi I treder på den fattige og tar avgift i korn av ham, så skal I ikke få bo i de hus av huggen sten som I selv har bygget, og ikke få drikke vin fra de herlige vingårder som I selv har plantet. For jeg vet at eders overtredelser er mange og eders synder tallrike; I forfølger den uskyldige, tar imot løsepenger og bøier retten for de fattige på tinge.» Amos 5,11–12 (1930-oversettelsen). «Den som trykker en arming, håner hans skaper, men den som har medynk med den fattige, ærer skaperen.» Ordspråkene 14,31 (1930-oversettelsen). «Røv ikke fra en fattig, fordi han er fattig, og tred ikke armingen ned i byporten! For Herren skal føre deres sak, og han skal ta deres liv som tar noget fra dem.» Ordspråkene 22,22–23 (1930-oversettelsen). «Herren møter i retten sitt folks eldste og dets høvdinger: I har avgnaget vingården! I har rov fra de fattige i husene hos eder! Hvorledes kan I tråkke mitt folk ned og knuse de fattige? sier Herren, Israels Gud, hærskarenes Gud.» Jesaja 3,14–15 (1930-oversettelsen). «Og nu, I rike: Gråt og jamre over eders ulykker, som kommer over eder! Eders rikdom er råtnet, og eders klær er blitt møllett; eders gull og sølv er rustet bort, og rusten på det skal være til vidnesbyrd mot eder og ete eders kjød som en ild; I har samlet skatter i de siste dager! Se, den lønn I har forholdt arbeiderne som har skåret eders akrer, den skriker, og høstfolkenes rop er kommet inn for den Herre Sebaots ører.» Jakobs brev 5,1–4 (1930-oversettelsen). «men de som vil bli rike, faller i fristelse og snare og mange dårlige og skadelige lyster, som senker menneskene ned i undergang og fortapelse. For pengekjærhet er en rot til alt ondt; av lyst dertil har somme faret vill fra troen og har gjennemstunget sig selv med mange piner.» 1 Timoteusbrev 6,9–10 (1930-oversettelsen).

Oldkirken

«Du skal ikke vende deg bort fra den som er i nød, men du skal dele alle ting med din bror...» *Didakhe*, kap. 4, i *The Ante-Nicene Fathers*, utg. av Alexander Roberts og James Donaldson, bd. 7 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1886) (oversatt fra engelsk etter ANF 7). «Kjøp derfor, i stedet for jord, plagede sjeler, etter som hver enkelt evner, og besøk enker og farløse og overse dem ikke; og bruk deres rikdom og alt deres forråd, som dere har mottatt fra Herren, på slik jord og slike hus. For til dette gjorde Mesteren dere rike, at dere skulle utføre disse tjenestene for Ham...» *Hermas' hyrde*, lignelse 1, overs. F. Crombie, i *The Ante-Nicene Fathers*, utg. av Alexander Roberts og James Donaldson, bd. 2 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885) (oversatt fra engelsk etter ANF 2).

Pavelige dokumenter

«Å snyte noen for den lønn han har krav på, er en stor forbrytelse som roper til Himmelens hevnende vrede.» Leo XIII, *Rerum Novarum*, rundskriv om kapital og arbeid, 15. mai 1891, avsn. 20 (Vatikanstaten: Libreria Editrice Vaticana), vatican.va (oversatt fra engelsk). I samme avsnitt fordømmer rundskrivet ethvert forsøk på «å legge

press på de trengende og nødlidende for vinnings skyld», og det fastslår at «å hente sin fortjeneste ut av en annens nød» «er fordømt av alle lover, menneskelige og guddommelige.» Samme sted.

15

«Den som stjeler et menneske og selger ham eller holder ham fanget, skal visselig late livet.» 2 Mosebok 21,16 (1930-oversettelsen). «Kommer du over en mann som stjeler nogen av sine brødre blandt Israels barn og gjør ham til træl eller selger ham, da skal denne tyv dø; således skal du rydde det onde bort av din midte.» 5 Mosebok 24,7 (1930-oversettelsen). «så han vet dette at loven ikke er satt for en rettferdig, men for lovløse og selvrådige, for ugudelige og syndere, for vanhellige og urene, fadermordere og modermordere, manndrapere, horkarler, syndere mot naturen, menneskerøvere, løgnere, menedere, og alt annet som er imot den sunde lære...» 1 Timoteusbrev 1,9–10 (1930-oversettelsen). «Og kjøbmennene på jorden skal gråte og sørge over henne, fordi ingen mere kjøper deres skibsladninger, skibsladninger av gull og sølv og edelstener og perler og fint lin og purpur og silke og skarlagen, og allslags velluktende tre og allslags kar av elfenben og allslags kar av kostelig tre og av kobber og jern og marmor, og kanel og hårsalve og røkelse og myrra og virak og vin og olje og fint mel og hvete og storfe og får og hester og vogner og træler og menneskesjeler.» Åpenbaringen 18,11–13 (1930-oversettelsen). «Her er ikke jøde eller greker, her er ikke træl eller fri, her er ikke mann og kvinne; for I er alle én i Kristus Jesus.» Galaterbrevet 3,28 (1930-oversettelsen). «ikke lenger som træl, men mere enn en træl, som en elsket bror, især for mig, men hvor meget mere for dig, både i kjødet og i Herren!» Filemonbrevet 1,16 (1930-oversettelsen). «'Jeg skaffet meg treller og trellkvinner.' Du dømmer til trelldom mennesker hvis natur er fri og preget av fri vilje. ... For hvor mange oboler verdsatte du Guds bilde?» Gregor av Nyssa, *Homilier over Forkynneren* 4, overs. Andrew Maguire, Early Church Texts (earlychurchtexts.com) (oversatt fra engelsk etter Maguire).

16

«Det skal ikke finnes hos dig nogen som lar sin sønn eller datter gå gjennem ilden, eller som gir sig av med spådomskunster, eller som spår av skyene eller tyder varsler eller er en trollmann, ingen heksemester, ingen som spør en dødningemaner, ingen sannsiger, ingen som gjør spørsmål til de døde. For enhver som gjør slikt, er en vederstyggelighet for Herren, og for disse vederstyggelige tings skyld er det Herren din Gud driver dem bort for dig.» 5 Mosebok 18,10–12 (1930-oversettelsen). «I skal ikke vende eder til dødningemanere og ikke ty til sannsigere, så I gjør eder urene ved dem; jeg er Herren eders Gud.» 3 Mosebok 19,31 (1930-oversettelsen). «Og når de sier til eder: Søk til dødningemanerne og sannsigerne, som hvisker og mumler, da skal I svare: Skal ikke et folk søke til sin Gud? Skal en søke til de døde for de levende?» Jesaja 8,19 (1930-oversettelsen). «for gjenstridighet er ikke bedre enn trolldoms-synd, og trossighet er som avgudsdyrkelse. Fordi du har forkastet Herrens ord, har han forkastet dig, så du ikke skal være konge.» 1 Samuelsbok 15,23 (1930-oversettelsen). «Og en stor hop av dem som hadde drevet med utillatelige kunster, bar sine bøker sammen og brente dem op for alles øine; og de regnet ut deres verdi og fant at den var femti tusen sølvpenninger.» Apostlenes gjerninger 19,19 (1930-oversettelsen). «Men kjødets gjerninger er åpenbare, såsom: utukt, urenhet, skamløshet, avgudsdyrkelse, trolldom, fiendskap, kiv, avind, vrede, stridigheter, tvedrakt, partier, misunnelse, mord, drikk, svir og annet slikt; om dette sier jeg eder forut, likesom jeg og forut har sagt, at de som gjør sådant, skal ikke arve Guds rike.» Galaterbrevet 5,19–21 (1930-oversettelsen). «Men de redde og vantro og vederstyggelige og manndraperne og horkarlene og trollmennene og avgudsdyrkerne og alle løgnerne, deres del skal være i sjøen som brenner med ild og svovel; det er den annen død.»

Åpenbaringen 21,8 (1930-oversettelsen). «Mitt barn, vær ikke en som gir akt på varsler, for det fører til avgudsdyrkelse; heller ikke en besverger eller en astrolog…» *Didakhe*, kap. 3, i *The Ante-Nicene Fathers*, utg. av Alexander Roberts og James Donaldson, bd. 7 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1886) (oversatt fra engelsk etter ANF 7). «De som tilhører presteskapet eller geistligheten, skal ikke være magikere, besvergere, matematikere eller astrologer; heller ikke skal de lage såkalte amuletter, som er lenker for deres egne sjeler. Og dem som bærer slike, befaler vi å bli utstøtt av Kirken.» Synoden i Laodikea, kanon 36, overs. Henry R. Percival, i *Nicene and Post-Nicene Fathers*, annen serie, bd. 14, utg. av Philip Schaff og Henry Wace (New York: Christian Literature Publishing, 1900) (oversatt fra engelsk etter NPNF2 14).

Katekismen

«Alle former for spådomskunst skal avvises: å ty til Satan eller demoner, å mane frem de døde eller andre skikker som feilaktig antas å 'avsløre' fremtiden. Å rådføre seg med horoskoper, astrologi, håndlesning, tydning av varsler og loddkasting, klarsynsfenomener og å ty til medier skjuler alt sammen et ønske om makt over tiden, historien og, i siste instans, andre mennesker, så vel som et ønske om å gjøre skjulte makter velvillige. De strider mot den ære, den respekt og den kjærlige frykt som vi skylder Gud alene.» *Catechism of the Catholic Church*, 2. utg. (Vatikanstaten: Libreria Editrice Vaticana, 1997), avsn. 2116 (oversatt fra engelsk).

17

«Men Herrens ord kom til tisbitten Elias, og det lød således: Gjør dig rede og gå ned og møt Akab, Israels konge, som bor i Samaria! Nu er han i Nabots vingård; han er gått der ned for å ta den i eie. Og du skal tale således til ham: Så sier Herren: Har du nu både myrdet og arvet? Og du skal si til ham: Så sier Herren: På det sted hvor hundene slikket Nabots blod, skal hundene også slikke ditt blod.» 1 Kongebok 21,17–19 (1930-oversettelsen). «De fyrster det har i sin midte, er lik ulver, som raner og røver; de utøser blod, de ødelegger menneskeliv for å samle urettferdig vinning.» Esekiel 22,27 (1930-oversettelsen). «Og jeg sa: Hør, I Jakobs høvdinger og I dommere for Israels hus! Er det ikke eders sak å vite hvad rett er? I som hater det gode og elsker det onde, I som flår huden av dem og kjøttet av deres ben, I som eter mitt folks kjøtt og river huden av dem og knuser deres ben og breder dem ut likesom i en gryte og som kjøtt i en panne.» Mika 3,1–3 (1930-oversettelsen). «Jordens konger reiser sig, og fyrstene rådslår sammen mot Herren og mot hans salvede: La oss sprenge deres bånd og kaste deres rep av oss! Han som troner i himmelen, ler, Herren spotter dem.» Salme 2,2–4 (1930-oversettelsen). «Når rettferdigheten er tatt bort, hva er da riker annet enn store røverier?» Augustin, *Guds stat* 4.4, overs. Marcus Dods, i *Nicene and Post-Nicene Fathers*, første serie, bd. 2, utg. av Philip Schaff (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1887) (oversatt fra engelsk etter NPNF1 2). «Jeg våger ikke å frembære offeret dersom du har til hensikt å være til stede.» Ambrosius av Milano, brev 51.13, til keiser Theodosius, overs. H. de Romestin, i *Nicene and Post-Nicene Fathers*, annen serie, bd. 10, utg. av Philip Schaff og Henry Wace (New York: Christian Literature Publishing, 1896) (oversatt fra engelsk etter NPNF2 10).

18

«Men da Simon så at Ånden blev gitt ved apostlenes håndspåleggelse, kom han til dem med penger og sa: Gi også mig denne makt at den som jeg legger mine hender på, må få den Hellige Ånd! Men Peter sa til ham: Ditt sølv være forbannet, både det og du selv, fordi du tenkte å kjøpe Guds gave for penger! Du har ikke del eller lodd i dette ord;

for ditt hjerte er ikke rett for Gud.» Apostlenes gjerninger 8,18–21 (1930-oversettelsen). «Menneskesønn! Spå mot Israels hyrder, spå og si til dem, til hyrdene: Sa sier Herren, Israels Gud: Ve Israels hyrder, som røkter sig selv! Er det ikke hjorden hyrdene skal røkte? Fettet eter I, og med ullen klær I eder, det fete slakter I; hjorden røkter I ikke. Det svake har I ikke styrket, og det syke har I ikke lægt, og det sønderbrutte har I ikke forbundet, og det bortdrevne har I ikke ført tilbake, og det fortapte har I ikke opsøkt, men med vold og med hårdhet har I hersket over dem.» Esekiel 34,2–4 (1930-oversettelsen). «Dets høvdinger dømmer for gave, dets prester lærer for betaling, og dets profeter spår for penger, og enda stoler de på Herren og sier: Er ikke Herren midt iblandt oss? Det kommer ingen ulykke over oss.» Mika 3,11 (1930-oversettelsen). «Vokt den Guds hjord som er hos eder, og ha tilsyn med den, ikke av tvang, men frivillig, ikke for ussel vinnings skyld, men av villig hjerte, heller ikke som de som vil herske over sine menigheter, men således at I blir mønster for hjorden;» 1 Petersbrev 5,2–3 (1930-oversettelsen). «For en tilsynsmann skal være ulastelig som en Guds husholder, ikke selvgod, ikke vredladen, ikke drikkfeldig, ikke voldsom, ikke lysten efter ussel vinning…» Titusbrevet 1,7 (1930-oversettelsen). «Og Jesus gikk inn i Guds tempel og drev ut alle dem som solgte og kjøpte i templet, og pengevekslernes bord og duekremmernes stoler veltet han, og han sa til dem: Det er skrevet: Mitt hus skal kalles et bedehus. Men I gjør det til en røverhule.» Matteus 21,12–13 (1930-oversettelsen). «Ettersom mange som er oppført blant geistligheten, har fulgt griskhet og lyst etter vinning og glemt den guddommelige Skrift, som sier: 'Han har ikke gitt sine penger mot åger', og når de låner ut penger, krever den hundrede del av summen [som månedlig rente], finner den hellige og store synode det rett at dersom noen etter denne forordningen blir funnet å ta åger, enten han gjør det ved hemmelig avtale eller på annen måte, som ved å kreve det hele og halvparten til, eller ved å bruke hvilket som helst annet påfunn for skammelig vinnings skyld, skal han avsettes fra geistligheten og hans navn strykes fra listen.» Det første konsil i Nikea (325), kanon 17, overs. Henry R. Percival, i *Nicene and Post-Nicene Fathers*, annen serie, bd. 14, utg. av Philip Schaff og Henry Wace (New York: Christian Literature Publishing, 1900) (oversatt fra engelsk etter NPNF2 14). «Dersom en biskop foretar en ordinasjon for penger og setter den nåde som ikke kan selges, til salgs, og for penger ordinerer en biskop, en korbiskop, en presbyter eller en diakon eller en annen av dem som regnes til geistligheten; eller for penger innsetter en forvalter, en rettslig embetsmann eller en oppsynsmann, eller i det hele tatt en annen kirkelig person for egen skammelig vinnings skyld; [la] den som har forsøkt dette og er blitt overbevist om det, stå i fare for å miste sin personlige rang…» Konsilet i Kalkedon (451), kanon 2, i *Decrees of the Ecumenical Councils*, utg. av Norman P. Tanner, bd. 1 (London: Sheed & Ward; Washington, DC: Georgetown University Press, 1990), slik den er gjengitt på papalencyclicals.net (oversatt fra engelsk etter Tanner). (Netteksten har «led him»; rettet i hakeparentes.)

19

«Men jeg formaner eder, brødre, ved vår Herre Jesu Kristi navn at I alle må føre den samme tale, og at det ikke må være splid iblandt eder, men at I må være fast forenet i samme sinn og i samme mening.» 1 Korinterbrev 1,10 (1930-oversettelsen). «Men jeg beder ikke for disse alene, men også for dem som ved deres ord kommer til å tro på mig, at de alle må være ett, likesom du, Fader, i mig, og jeg i dig, at også de må være ett i oss. forat verden skal tro at du har utsendt mig.» Johannes 17,20–21 (1930-oversettelsen). «idet I legger vinn på å bevare Åndens enhet i fredens sambånd. Ett legeme og én Ånd, likesom I og er kalt med ett håp i eders kall; én Herre, én tro, én dåp, én Gud og alles Fader, han som er over alle og gjennem alle og i alle.» Efeserbrevet 4,3–6 (1930-oversettelsen). «I er jo ennu kjødelige. For når det er avind og trette iblandt eder, er I da ikke kjødelige og vandrer på menneskelig vis?»

1 Korinterbrev 3,3 (1930-oversettelsen). «Hvorfor er det strid og opprør og splittelser og skismaer og krig blant dere? ... Hvorfor deler og river vi Kristi lemmer i stykker og reiser strid mot vårt eget legeme, og har nådd en slik høyde av vanvidd at vi glemmer at 'vi er hverandres lemmer'?» Klemens av Roma, *Første brev til korinterne*, kap. 46, i *The Ante-Nicene Fathers*, utg. av Alexander Roberts og James Donaldson, bd. 1 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885) (oversatt fra engelsk etter ANF 1). «Den kan ikke lenger ha Gud til Far som ikke har Kirken til mor.» Kyprian av Kartago, *Om Kirkens enhet*, avsn. 6, overs. Ernest Wallis, i *The Ante-Nicene Fathers*, utg. av Alexander Roberts og James Donaldson, bd. 5 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1886) (oversatt fra engelsk etter ANF 5). «...Herren Jesu Kristi kjortel blir slett ikke delt eller skåret i stykker, men blir mottatt som et helt klesplagg og eid som en uskadd og udelt kjortel av dem som kaster lodd om Kristi klesplagg...» Kyprian av Kartago, *Om Kirkens enhet*, avsn. 7, overs. Ernest Wallis, i *The Ante-Nicene Fathers*, utg. av Alexander Roberts og James Donaldson, bd. 5 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1886) (oversatt fra engelsk etter ANF 5).

20

«Derfor, hver den som kjennes ved mig for menneskene, ham skal også jeg kjennes ved for min Fader i himmelen; men den som fornekter mig for menneskene, ham skal også jeg fornekte for min Fader i himmelen.» Matteus 10,32–33 (1930-oversettelsen). «Da skal de overgi eder til trengsel og slå eder ihjel, og I skal hates av alle folkeslag for mitt navns skyld. Og da skal mange ta anstøt, og de skal forråde hverandre og hate hverandre;» Matteus 24,9–10 (1930-oversettelsen). «Men Peter sa: Menneske! jeg forstår ikke hvad det er du mener! Og straks, mens han ennu talte, gol hanen. Og Herren vendte sig og så på Peter; og Peter kom Herrens ord i hu, hvorledes han hadde sagt til ham: Før hanen galer idag, skal du fornekte mig tre ganger. Og han gikk ut og gråt bitterlig.» Lukas 22,60–62 (1930-oversettelsen). «men den rettferdige, ved tro skal han leve, og dersom han unddrager sig, har min sjel ikke lyst til ham. Men vi er ikke av dem som unddrager sig til fortapelse, vi er av dem som tror til sjelens frelse.» Hebreerbrevet 10,38–39 (1930-oversettelsen). «Jeg vet hvor du bor, der hvor Satan har sin trone, og du holder fast ved mitt navn, og du fornektet ikke min tro i de dager da Antipas var mitt trofaste vidne, han som blev slått ihjel hos eder, der hvor Satan bor.» Åpenbaringen 2,13 (1930-oversettelsen). «Straks ved den truende fiendens første ord forrådte de fleste av brødrene sin tro og ble kastet ned, ikke av forfølgelsens angrep, men kastet seg selv ned ved frivillig fall.» Kyprian av Kartago, *Om de frafalne*, avsn. 7, overs. Ernest Wallis, i *The Ante-Nicene Fathers*, utg. av Alexander Roberts og James Donaldson, bd. 5 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1886) (oversatt fra engelsk etter ANF 5). «De ventet sannelig ikke på å bli pågrepet før de steg opp, eller på å bli forhørt før de fornektet. De løp til torget av egen drift...» Kyprian av Kartago, *Om de frafalne*, avsn. 8, overs. Ernest Wallis, i *The Ante-Nicene Fathers*, utg. av Alexander Roberts og James Donaldson, bd. 5 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1886) (oversatt fra engelsk etter ANF 5).

En romersk stattholders opptegnelse (antikk ikke-kristen kilde)

«De som nektet at de var eller hadde vært kristne, når de påkalte gudene med ord som jeg dikterte, frembar bønn med røkelse og vin for ditt bilde, som jeg hadde latt bringe frem for dette formål sammen med gudenes statuer, og dessuten forbannet Kristus – intet av dette kan de som virkelig er kristne, etter det som sies, tvinges til å gjøre...» Plinius den yngre, *Brev* 10.96, til keiser Trajan (ca. år 112 e.Kr.), engelsk oversettelse slik den er utgitt av James J.

O'Donnell, Georgetown University, faculty.georgetown.edu/jod/texts/pliny.html (oversetteren er ikke oppgitt på siden) (oversatt fra engelsk etter O'Donnell).

21

«Hver gang nogen hører ordet om riket og ikke forstår det, kommer den onde og røver det som er sådd i hans hjerte; dette er den som blev sådd ved veien.» Matteus 13,19 (1930-oversettelsen). «Men de ved veien er de som ordet blir sådd i, og når de har hørt det, kommer straks Satan og tar bort ordet som er sådd i dem.» Markus 4,15 (1930-oversettelsen). «Er da enn vårt evangelium skjult, så er det skjult blandt dem som går fortapt, i hvem denne verdens gud har forblindet de vantros sinn, forat lyset fra evangeliet om Kristi herlighet, han som er Guds billede, ikke skal skinne for dem.» 2 Korinterbrev 4,3–4 (1930-oversettelsen). «fordi vi gjerne vilde komme til eder - jeg, Paulus, både én gang og to ganger - men Satan hindret oss.» 1 Tessalonikerbrev 2,18 (1930-oversettelsen). «Men Elymas, trollmannen for således uttydes hans navn stod dem imot og søkte å vende landshøvdingen bort fra troen.» Apostlenes gjerninger 13,8 (1930-oversettelsen). «Og han sa til mig: Frykt ikke, Daniel! For fra den første dag du vendte din hu til å vinne forstand og til å ydmyke dig for din Guds åsyn, er dine ord blitt hørt, og for dine ords skyld er jeg kommet. Perserrikets fyrste stod mig imot i en og tyve dager; men da kom Mikael, en av de fornemste fyrster, og hjalp mig, så jeg fikk overhånd der hos kongene av Persia. Og nu er jeg kommet for å oplyse dig om hvad som skal vederfares ditt folk i de siste dager; for dette er atter et syn som sikter til de dager.» Daniel 10,12–14 (1930-oversettelsen).

22

Ordet «Kirken» betyr her ikke bare organiserte kirker, men også de enkelte troende, som hver for seg er en del av Kristi legeme. «For likesom legemet er ett og har mange lemmer, men alle legemets lemmer, om de enn er mange, dog er ett legeme, således er det også med Kristus; for vi er jo alle døpt med én Ånd til å være ett legeme, enten vi er jøder eller grekere, enten vi er træler eller frie; og vi har alle fått én Ånd å drikke.» 1 Korinterbrev 12,12–13 (1930-oversettelsen). «Men nu er I Kristi legeme og hans lemmer, hver efter sin del.» 1 Korinterbrev 12,27 (1930-oversettelsen). «således er vi mange ett legeme i Kristus, men hver for sig er vi hverandres lemmer.» Romerbrevet 12,5 (1930-oversettelsen). «og han la alt under hans føtter og gav ham som hoved over alle ting til menigheten, som er hans legeme, fylt av ham som fyller alt i alle.» Efeserbrevet 1,22–23 (1930-oversettelsen). «Og han er hovedet for legemet, som er menigheten, han som er ophavet, den førstefødte av de døde, forat han i alle deler skulde være den ypperste;» Kolosserbrevet 1,18 (1930-oversettelsen). «og bli også I opbygget som levende stener til et åndelig hus, et hellig presteskap til å frembære åndelige offer, som tekkes Gud ved Jesus Kristus.» 1 Petersbrev 2,5 (1930-oversettelsen).

Oldkirken

«Der hvor biskopen viser seg, der skal også mengden [av folket] være; likesom der hvor Jesus Kristus er, der er den katolske kirke.» Ignatius av Antiokia, *Brev til smyrneerne*, kap. 8, i *The Ante-Nicene Fathers*, utg. av Alexander Roberts og James Donaldson, bd. 1 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885) (oversatt fra engelsk etter ANF 1).

23

«For om du tier stille i denne tid, så vil det nok komme utfrielse og redning for jødene fra et annet sted, men du og din fars hus skal omkomme. Og hvem vet om du ikke nettop for en tid som denne er kommet til dronningverdigheten?» Ester 4,14 (1930-oversettelsen). «og av Issakars barn menn som forstod sig på tidene, så de visste hvad Israel hadde å gjøre...» 1 Krønikebok 12,32 (1930-oversettelsen). «...Himmelens utseende vet I å tyde, men tidenes tegn kan I ikke tyde.» Matteus 16,3 (1930-oversettelsen). «Rop av strupen, spar ikke! Opløft din røst som en basun og forkynn mitt folk dets overtredelse og Jakobs hus dets synder!» Jesaja 58,1 (1930-oversettelsen). «Menneskesønn! Jeg har satt dig til vekter for Israels hus, og når du hører et ord av min munn, skal du advare dem fra mig.» Esekiel 3,17 (1930-oversettelsen). «Men når vekteren ser sverdet komme og ikke støter i basunen, og folket ikke blir advart, og sverdet kommer og tar bort nogen av dem, da blir han tatt bort for sin misgjernings skyld, men hans blod vil jeg kreve av vekterens hånd.» Esekiel 33,6 (1930-oversettelsen).

24

Kristi befaling om å skrive til kirkene

«Det du ser, skriv det i en bok og send det til de syv menigheter, til Efesus og til Smyrna og til Pergamum og til Tyatira og til Sardes og til Filadelfia og til Laodikea.» Åpenbaringen 1,11 (1930-oversettelsen). Dette er det sterkeste skriftstedet for at Kristus selv befaler at skriftene skal sendes til bestemte kirker i én region, nevnt én etter én. Kristus selv viser at ikke alle meddelelser trenger å være rettet til den universelle kirke i sin helhet, men at visse særlige budskap er nødvendige for visse kirker på visse steder til visse tider. «Den som har øre, han høre hvad Ånden sier til menighetene...» Åpenbaringen 2,7 (1930-oversettelsen). Dette skriftstedet viser at et brev som er rettet til én kirke, likevel taler til alle kirkene i visse spørsmål. Den foregående henvisningen til Åpenbaringen 1,11 viser at noen budskap er ment for bestemte kirker på bestemte steder til bestemte tider. Dette skriftstedet godtgjør at selv om påbudet i Åpenbaringen 1,11 gjelder, kan de øvrige kirkene likevel bli undervist i troen gjennom læren til de bestemte kirkene som budskapene i Åpenbaringen 1,11 er rettet til. «Skriv til engelen for menigheten i Efesus...» Åpenbaringen 2,1 (1930-oversettelsen). Her henvender Kristus seg til én enkelt kirke. Kristus gir det fullkomne forbildet som vi alle skal følge, også de av oss som står i de hellige ordener. Derfor vil visse skrifter bli rettet til visse enkeltkirker.

Apostoliske brev til kirker etter region

«og de skrev således med dem: Apostlene og eldste-brødrene hilser brødrene av hedningene i Antiokia og Syria og Kilikia...» Apostlenes gjerninger 15,23 (1930-oversettelsen). Dette godtgjør at apostelmøtet i Jerusalem rettet brev til avgrensede regioner, en praksis som biskopen her har tatt opp. «Efter som de nu drog fra by til by, påla de brødrene å holde de bud som var vedtatt av apostlene og de eldste i Jerusalem. Så blev da menighetene styrket i troen, og vokste i tall for hver dag.» Apostlenes gjerninger 16,4–5 (1930-oversettelsen). Apostlenes gjerninger 16,4–5 er oppfølgingen av Apostlenes gjerninger 15,23. Apostlenes gjerninger 15,23 viser apostelmøtet i Jerusalem som skriver et brev til kirkene i en avgrenset region. Apostlenes gjerninger 16,4 og 5 viser at de samme beslutningene deretter ble brakt fra by til by og overgitt til kirkene. Og det opptegnes at resultatet ble at kirkene ble mer grunnfestet i troen og vokste i antall. Forordningene som apostelmøtet i Jerusalem utstedte, ble ikke værende i Jerusalem. De ble faktisk brakt ut til de kirkene de var ment å bli overgitt til. Kirkene som mottok

meddelelsene, fikk næring og ble grunnfestet i troen og vokste i antall. Dette er hensikten med de regionale skriftene til kirkene i De ti riker. I bunn og grunn viser disse to versene at det regionale brevet hadde virkning når det ble lest høyt for de forsamlede kirkene. «Og når dette brev er lest hos eder, da sørg for at det også blir lest i laodikeernes menighet, og at I får lese brevet fra Laodikea!» Kolosserbrevet 4,16 (1930-oversettelsen). Dette skriftstedet viser at apostoliske brev som var rettet til én kirke, deretter ble sendt videre til nabokirkene. «Jeg besverger eder ved Herren at I lar brevet bli lest for alle brødrene.» 1 Tessalonikerbrev 5,27 (1930-oversettelsen). Dette skriftstedet viser at et bestemt budskap kan måtte overbringes til en bestemt kirke på et bestemt sted og likevel samtidig gjelde for resten av kirken, spredt gjennom De ti riker, og være like viktig, om enn kanskje ikke like påtrengende som for den kirken som tiltales.

Brev til kirkene i diaspora

«Peter, Jesu Kristi apostel - til de utlendinger som er spredt omkring i Pontus, Galatia, Kappadokia, Asia og Bitynia...» 1 Petersbrev 1,1 (1930-oversettelsen). Dette skriftstedet viser at ikke alle troende går til gudstjeneste, og at noen er spredt rundt i de samfunnene der de bor. Disse menneskene, som tror på Jesus Kristus, vår Herre og Frelser, er like mye en del av Kristi legeme som de som er til stede ved gudstjenestene. Og dette er hovedgrunnen til at biskopen retter meddelelser til «kirkene i diaspora». Den hellige ånd er i hver troende. Den som sier noe annet, spotter Den hellige ånd. «Jakob, Guds og den Herre Jesu Kristi tjener, hilser de tolv stammer som er spredt omkring i landene.» Jakobs brev 1,1 (1930-oversettelsen). Dette er et eksempel på en henvendelse til den universelle kirke, spredt over hele jorden i diaspora. Det er et universelt budskap til hele kirken. Det nevner de tolv stammer, mens meddelelsene i Rikets skriftlærde er rettet til De ti riker. Likevel danner det presedens for å henvende seg til kirker over hele verden. Presedensen for å henvende seg særskilt til kirker i en region er allerede fastslått i de foregående notene.

Oldkirken: brev fra kirke til kirke

«Guds kirke som bor som fremmed i Roma, til Guds kirke som bor som fremmed i Korint, til dem som er kalt og helliget ved Guds vilje, gjennom vår Herre Jesus Kristus: Nåde være med dere og fred fra Gud den Allmektige gjennom Jesus Kristus, bli dere mangfoldig til del.» Klemens av Roma, *Første brev til korinterne*, hilsen, i *The Ante-Nicene Fathers*, utg. av Alexander Roberts og James Donaldson, bd. 1 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885) (oversatt fra engelsk etter ANF 1). «Guds kirke som bor som fremmed i Smyrna, til Guds kirke som bor som fremmed i Filomelion, og til alle menigheter av den hellige og katolske kirke på ethvert sted: Barmhjertighet, fred og kjærlighet fra Gud Fader og vår Herre Jesus Kristus bli dere mangfoldig til del.» *Polykarps martyrium*, hilsen, i *The Ante-Nicene Fathers*, utg. av Alexander Roberts og James Donaldson, bd. 1 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885) (oversatt fra engelsk etter ANF 1).

25

«og I skal føres frem for landshøvdinger og konger for min skyld, til vidnesbyrd for dem og for hedningene.» Matteus 10,18 (1930-oversettelsen). «Da sa Natan til David: Du er mannen....» 2 Samuelsbok 12,7 (1930-oversettelsen). «Men Johannes hadde sagt til Herodes: Det er dig ikke tillatt å ha din brors hustru.» Markus 6,18 (1930-oversettelsen). «Med det samme Akab fikk se Elias, sa han til ham: Er det du, du som fører ødeleggelse over

Israel? Han svarte: Jeg har ikke ført ødeleggelse over Israel, men du og din fars hus, fordi I har forlatt Herrens bud og fulgt Ba'alene.» 1 Kongebok 18,17–18 (1930-oversettelsen). «Derfor, konge, la mitt råd tekkes dig, og løs dig fra dine synder ved rettferdighet og fra dine misgjerninger ved barmhjertighet mot ulykkelige, om din lykke skal bli varig.» Daniel 4,27 (1930-oversettelsen). «Se, jeg setter dig idag over folkene og over rikene til å rykke op og rive ned, til å ødelegge og bryte ned, til å bygge og til å plante.» Jeremia 1,10 (1930-oversettelsen). «Men da han talte om rettferd og avhold og den kommende dom, blev Feliks forferdet og sa: Gå bort for denne gang! når jeg får god tid, vil jeg kalle dig til mig igjen.» Apostlenes gjerninger 24,25 (1930-oversettelsen). «Men Agrippa sa til Paulus: Det mangler lite i at du overtaler mig til å bli en kristen. Paulus sa da: Jeg vilde ønske til Gud, enten det mangler lite eller meget, at ikke alene du, men også alle som hører mig idag, måtte bli slik som jeg er, bare uten disse lenker.» Apostlenes gjerninger 26,28–29 (1930-oversettelsen). «Da svarte Peter og apostlene: En skal lyde Gud mere enn mennesker.» Apostlenes gjerninger 5,29 (1930-oversettelsen). «Jeg våger ikke å frembære offeret dersom du har til hensikt å være til stede.» Ambrosius av Milano, brev 51.13, til keiser Theodosius, overs. H. de Romestin, i *Nicene and Post-Nicene Fathers*, annen serie, bd. 10, utg. av Philip Schaff og Henry Wace (New York: Christian Literature Publishing, 1896) (oversatt fra engelsk etter NPNF2 10).

Oldkirken

«Til keiser Titus Ælius Adrianus Antoninus Pius Augustus Cæsar, og til hans sønn Verissimus filosofen, og til Lucius filosofen, keiserens naturlige sønn og Pius' adoptivsønn, en elsker av lærdom, og til det hellige senat, med hele det romerske folk, fremlegger jeg, Justin, sønn av Priscus og sønnesønn av Bacchius, fra Flavia Neapolis i Palestina, denne henvendelse og bønnskrift på vegne av dem av alle folkeslag som urettferdig blir hatet og hensynsløst mishandlet, jeg selv som en av dem.» Justin Martyr, *Den første apologi*, kap. 1, i *The Ante-Nicene Fathers*, utg. av Alexander Roberts og James Donaldson, bd. 1 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885) (oversatt fra engelsk etter ANF 1).

26

«Og Herren svarte mig og sa: Skriv synet op og skriv det tydelig på tavlene, så det kan leses med letthet!» Habakkuk 2,2 (1930-oversettelsen). «så har også jeg foresatt mig, efterat jeg nøie har gransket alt sammen fra først av, å nedskrive det i sammenheng for dig...» Lukas 1,3 (1930-oversettelsen). «men la alt skje sømmelig og med orden!» 1 Korinterbrev 14,40 (1930-oversettelsen).

27

«Det skal ikke stå bare ett vidne frem mot en mann, når det gjelder nogen misgjerning eller nogen synd, hvad synd det så er han har gjort; efter to vidners utsagn eller efter tre vidners utsagn skal en sak stå fast.» 5 Mosebok 19,15 (1930-oversettelsen). «Det er nu tredje gang jeg kommer til eder. Ved to og tre vidners ord skal hver sak stå fast.» 2 Korinterbrev 13,1 (1930-oversettelsen). «men vil han ikke høre, da ta ennu en eller to med dig, forat enhver sak skal stå fast ved to eller tre vidners ord.» Matteus 18,16 (1930-oversettelsen). «Men disse var av et edlere sinn enn de i Tessalonika; de tok imot ordet med all godvilje, og gransket daglig i skriftene om det var således som det blev sagt dem.» Apostlenes gjerninger 17,11 (1930-oversettelsen). «men prøv alt, hold fast på det gode,» 1 Tessalonikerbrev 5,21 (1930-oversettelsen).